

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ФОЧА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ОПШТУ УПРАВУ
ОДСЈЕК ЗА ЦИВИЛНУ ЗАШТИТУ И ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА**

**И Н Ф О Р М А Ц И Ј А
О СТАЊУ У ОБЛАСТИ ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ**

Фоча, јул 2021. године

Систем заштите и спасавања је дио система безбједности и интегрисани облик управљања и организовања субјеката и снага система заштите и спасавања на спровођењу превентивних и оперативних мјера и извршавању задатака заштите и спасавања људи и материјалних добара од елементарне непогоде и друге несреће, укључујући и мјере опоравка од њихових посљедица. Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама цивилна заштита обухвата личну, узајамну и колективну заштиту, мјере и задатке, координацију и руковођење, штабове за ванредне ситуације, повјеренике заштите и спасавања, јединице и тимове цивилне заштите, систем осматрања, обавјештавања и узбуњивања, активности које се односе на попуну, материјално опремање, обучавање, оспособљавање, мобилизацију и активирање заштите и спасавања. Циљ мјера је спречавање настанка опасности, смањења броја несрећа и жртава, те отклањања и ублажавања штетних дјеловања и посљедица насталих од природних и других несрећа. Законом су утврђена права и дужности грађана, привредних друштава и других правних лица од значаја за заштиту и спасавања људи и материјалних добара.

Ванредна ситуација је ситуација у којој су ризици и пријетње или последице катастрофа, ванредних догађаја и других опасности за становништво, животну средину и материјална добра таквог обима и интезитета да њихов настанак или последице није могуће спријечити или отклонити редовним дјеловањем надлежних органа и служби, због чега је за њихово ублажавање и отклањање неопходно употребити посебне мјере, снаге и средства уз појачан режим активности.

Елементарна непогода је догађај хидрометеоролошког, геолошког или биолошког поријекла проузрокован дјеловањем природних сила, као што су: земљотрес, поплава, бујица, олуја, јаке кише, атмосферска пражњења, град, суша, одрон или клизање земљишта, сњежни наноси и лавина, екстремне температуре ваздуха, залеђивање водотокова, епидемија заразних болести и појава штеточина и друге природне појаве већих размјера које могу да угрозе здравље и живот људи или причине штету већег обима.

Отклањање посљедица су све активности које се предузимају у току и после елементарне непогоде и друге несреће ради хитне нормализације живота и печевања ширења последица на подручју на којем се несрећа догодила.

За координацију и руковођење мјерама заштите и спасавања у ванредним ситуацијама надлежан је Општински штаб за ванредне ситуације, као оперативно стручно тијело. Штаб за ванредне ситуације по потреби формира помоћне и стручно-оперативне тимове за специфичне задатке заштите и спасавања, као и повјеренике заштите и спасавања у МЗ и насељеним мјестима.

Штаб за ванредне ситуације обавља и следеће послове:

- Прати стање и организацију заштите и спасавања и предлаже мјере за њихово побољшање.
- Наредује употребу снага за заштиту и спасавање, средстава помоћи и других

средстава које се користе у ванредним ситуацијама.

- Ради на редовном информисању и обавјештавању становништва о ризицима, опасностима и предузетим мјерама.
- Доноси приједлоге, закључке и препоруке.
- Руководи и координира рад субјеката и снага система заштите и спасавања.
- Прати организацију, опремања и обучавања јединица и тимова за заштиту и спасавање, овлашћених, оспособљених правних лица.
- Сарађује са штабовима за ванредне ситуације сусједних јединица локалне самоуправе.

Органи и службе цивилне заштите спроводе превентивне и оперативне активности које се огледају у следећем.

Превентивне активности:

- Израда процјене угрожености од могућих ризика и опасности.
- Израда планова заштите и спасавања.
- Успостављање система заштите и спасавања.
- Ангажовање лица и обезбјеђивање материјалних и других средстава за извршење планираних задатака.

Оперативне активности:

- Реагује у случају непосредне пријетње и ризика од опасности.
- За вријеме ризика од опасности.
- За отклањање последица у току опасности и после престанка опасности.

Одсјек цивилне заштите има добру сарадњу са Републичком управом цивилне заштите, Подручним одјељењем цивилне заштите Соколац, те привредним и другим субјектима на подручју општине, Центром за социјални рад, ШГ „Маглић“, НП „Сутјеска“, КПЗ, Универзитетском болницом Фоча, Дом здравља, ПУ Фоча, Електродистрибуцијом Фоча, ЈКП Извор, КП Конуналац, Мјесним заједницама.

Начела заштите и спасавања заснивају се на одговорности, превенцији, солидарности, правовременом и усклађеном дјеловању субјеката система заштите и спасавања.

Потписани су споразуми са Црвени крстом, Ветеринарском станицом, као и са општинама (Чајнице, Вишеград) и поред потписаних споразума за случај потребе могу се потписати споразуми и са новим субјектима о сарадњи у остваривању задатака ЦЗ у случају елементарних непогода, на чему је инсистирала и Републичка управа, а што би требало да олакша ангажовање субјеката у случају потребе. Донесена је и одлука о издвајању дијела ватрогасне јединице (ТИМ) општине Фоча и њеног ангажовања на гашењу пожара на подручју Републике Српске. Задаци са регионалних састанака и из радних посјета представника РУЦЗ су углавном реализовани. Представник службе цивилне заштите општине је активно учествовао у свим радним састанцима, семинарима и другим облицима обучавања, који се одржавају по програму Републичке управе цивилне заштите, као и у раду Републичког координационог тијела за праћење миграција на подручју Републике Српске. Представници службе ЦЗ редовно учествују и у раду форума безбједности.

Провођење мјера са аспекта реализације донесених годишњих планова заштите и спасавања

Прије почетка пожарне сезоне, на основу Плана активности у припреми и спровођењу мјера заштите и спасавања од шумских и других пожара на отвореном простору, усвојеног од стране Владе РС, урађен је План за општину Фоча који је достављен РУЦЗ. Такође су урађени и следећи планови: План одбране од поплава у општини Фоча, План активности на спровођењу посебних мјера заштите и спасавања од сњижних падавина, од интереса за општину Фоча, План заштите и спасавања од земљотреса и исти су достављени РУЦЗ. Реализацију поменутих Планова прати ПОЦЗ Соколац, организацијом састанака служби цивилне заштите уз присуство представника шумских газдинстава и других субјеката од значаја за цивилну заштиту. Путем средстава информисања у више наврата упућиван је апел становништву о неопходности провођења одређених превентивних мјера у циљу заштите од пожара, а у мјесним заједницама су одређени осматрачи пожара ради неопходности праћења ситуације на терену и благовременог обавјештавања, као и интервенисања на почетним пожарима. Начелник штаба по потреби упознаје Команданта о ситуацији на терену.

Само доношењем ових планова утицало је на активније учествовање одређених субјеката којих се ова проблематика тиче и подизање свијести о неопходности провођења превентивних, али и оперативних мјера заштите од пожара, поплава и земљотреса.

ШГ „Маглић“ и НП „Сутјеска“ су урадиле планове заштите шума и објеката од пожара и исте доставили служби ЦЗ. Планови су добро урађени и проводиви су у пракси. Из њих се види начин организовања службе, људски ресурси и преглед материјално техничких средстава, организовање службе осматрања шума у периоду повећане опасности од пожара на доминантним котама. Такође су, путем Радио Фоче, упућивани апели и упозорења становништву о забрани паљења ватре на пољопривредним имањима у близини шуме на удаљеностима мањим од 100м .

У сарадњи са Одјељењем за инспекцијске послове и комуналну полицију предузимане су мјере на уклањању дивљих депонија и одлагања отпада на за то одређена мјеста, како би се смањиле могућности настанка и ширења пожара. Такође је рађено на раскресивању и уређењу приобаља, те уређењу паркова и зелених површина.

Служба цивилне заштите располаже одређеним материјално-техничких средстава за личну и колективну заштиту, али та средства нису довољна за

дјеловање у ванредним ситуацијама.

Општина Фоча не спада у ред општина које су угрожене од поплава већих размјера. Ажуриране су процјене и планови заштите и спасавања од поплава и усклађивана база података о материјално-техничким средствима. Успостављена је сарадња са сусједним општинама (Плужине, Гораждем, Ново Горажде и Вишеград) како би се пратила ситуација на терену и предузимале превентивне и друге мјере заштите и спасавања од поплава.

У дане повећаног ризика од поплава успостављена је посебна сарадња са ХЕ ПИВА, ХЕ ВИШЕГРАД и РХМЗ.

У сарадњи са комуналном инспекцијом, КП Комуналац и ЈКП Извор редовно су предузимане мјере на чишћењу запушених канала и шахтова, као и бујичних потока због појачаних падавина.

Служба цивилне заштите врши стално ажурирање планова у области заштите и спасавања и то:

- План цивилне заштите од природних и других несрећа

- План мјера приправности

- Мобилизацијски план

- План склањања становништва и материјалних добара

- План деминирања и уклањања НУС

- МЗ у провођењу превентивних и оперативних мјера заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће у редовним и ванредним ситуацијама раде према упутству.

Служба ЦЗ у сарадњи са Одјељењем за просторно уређење и стамбено комуналне послове извршила је уређење крошњи дрвећа у градском језгру уз сагласност комисије за уређење паркова и зелених површина.

У Средњошколском центру Фоча је организовано предавање на ком су се ученици упознали са мјерама заштите од пожара, поступку у случају настанка пожара, материјално техничким средствима којима се гасе почетни пожари, и опремом којом располажу ватрогасци. Такође је обрађена тема о поступку у случају зељотреса .

Природне и друге несреће у извјештајном периоду

У току извјештајног периода регистровано је 565 интервенција, у којима је интервенисала територијална ватрогасна јединица. Ова јединица је извршила гашење почетних пожара ситног растиња, контејнера, димњака, аутомобила и пожара на стамбеним и пословним објектима.

Шумско газдинство „Маглић“ извршило је гашење 33 пожара. Површина захваћена пожаром је 109,20 ха. Пожари су гашени у рејону Челебића, Кремина.

На подручју НП „Сутјеска“ Тјентиште није било регистрованих пожара.

Дана, 22.07.2020. од стране ПУ Фоча затражена је асистенција службе, у позиву је речено да се једно лице налази на ријечном острву у мјесту Патковина, да не зна пливати и да нагли надолазак воде из Хидроелектране „Мратиње“, те да угроженој особи онемогућен повратак на копно. Цивилна заштита општине Фоча, по пријему позива за помоћ интервенисала и евакуисла угрожену особу.

Дана, 25.08.2020. године, на позив Полицијске управе Фоча, да је неопходна асистенција, у којој је неопходно са шестог спрата спустити се преко балкона у стан који се налази на петом спрату, у коме живи особа са тежим здравственим проблемима, која не одговара на телефонске позиве. Спустањем у поменути стан затичемо беживотно тијело, по отварању улазних врата полицијски службеници преузимају даљње радње по службеној дужности.

Дана, 05.10.2020. године, од стране ПУ Фоча, јављено је Цивилној заштити општине Фоча да је једно лице настрадало приликом утапања у чатрњи у Калиновику, Цивилна заштита општине Фоча одазвала се позиву и изашла на лице мјеста гдје је извучено беживотно тијело.

Деминирање

На подручју општине Фоча налазе се 34 регистрована минска поља, углавном на подручјима која нису насељена. Ниво угрожености заједнице креће се од ниског до високог. Техничко извучање и чишћење вршиће се мануелно, са псима и са машинама. Листа приоритета за деминирање за 2020. достављена је РУЦЗ . Деминирања и техничког извиђања није било ради недостатка финансијских средстава.

По сазнању о постајању локација минских поља или локација на којима се налази ЕСЗР (експлозивна средства заостала из рата), хитно се реагује слањем захтјева за уклањање истих према: РУЦЗ-Б тим, РУЦЗ-А тим и БХ МАК.

На тражење службе цивилне заштите, у току претходне и ове године, А-тим РУЦЗ из Требиња је интервенисао више пута и том приликом су на подручју општине прикупљена следећа неексплодирана убојна средства. Наведена средства А-тим РУЦЗ је преузео и извршио њихово уништење.

Р/Б	Град-општина	Број пријављених НУС-а у 2019. години	Број уништених НУС-а у 2020. години	Локација за уништење НУС-а
1	Фоча	Ручна бомба (М52Р,М75)39 ком	Ручна бомба - 52ком	Калиновик
2	Фоча	Метак бојеви	398 ком	Калиновик
3	Фоча	Тромблони	7 ком	Калиновик
4	Фоча	ТНТ 200гр	5 ком	Калиновик
5	Фоча	ЕДК	8 ком	Калиновик
6	Фоча	Зоља М-64	1 ком	Калиновик

Наведена средства А-тим РУЦЗ је преузео и извршио њихово уништење.

Приоритетени задаци у 2021. години

Поред сталне координације дјеловања субјеката ЦЗ у случају елементарних непогода и других несрећа, приоритетни задаци ЦЗ у 2021. години су:

- Израда и ажурирање планова, упутстава и правилника
- Организација и спровођење мјера и задатака ЦЗ у области заштите и спасавања,
- Адекватно опремање јединица цивилне заштите,
- Обука јединица и повјереника цивилне заштите,
- Ажурирање планских докумената и усклађивање са евентуалним законским промјенама,
- Ажурирање попуне јединица цивилне заштите,
- Провођење превентивних мјера заштите од елементарних непогода и несрећа,
- Провођење оперативних мјера заштите,
- Уклањање неексплодираних убојних средстава на подручју општине
- Активности везане за деминирање,
- Развијање система цивилне заштите на подручју општине,
- Информисање јавности о опасностима од елементарне непогоде и друге несреће и мјерама и задацима заштите и спасавања.
- Вођење евиденције средстава ЦЗ
- Координација дјеловања субјеката ЦЗ у случају елементарних непогода
- Учествовање на радним састанцима у организацији РУЦЗ и семинарима.

Из свега истакнутог може се констатовати да је стање у области цивилне заштите боље него што је било, мада је потребно још много напора и активности да би се цјелокупан систем цивилне заштите подигао на већи ниво. Достижање таквог нивоа захтијева знатнија финансијска средства и подизање нивоа свијести грађана и привредних субјеката о обавези укључивања у систем цивилне заштите и провођења, како превентивних, тако и оперативних мјера заштите.

Примјеном Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама и одредби које се односе на издвајање финансијских средстава за потребе цивилне заштите, створиће се бољи услови за опремање и функционисање цивилне заштите.

Последњих година све је више природних и других несрећа (поплаве, пожари, одрони, клизишта), а самим тим и потреба за већим ангажовањем ЦЗ.

НАЧЕЛНИК ОДЈЕЉЕЊА
Виде Вуковић